

מרץ 2008

עמותת אזרחים למען הסביבה בגליל [אל"ס] היא ארגון סביבתי-חברתי, יהודי-ערבי, ללא כוונות רווח. הארגון הוקם בשנת 1990 ע"י תושבי הגליל, במטרה לפעול יחד לשמירה על הסביבה והטבע, לחקור ולמנוע מפגעים סביבתיים הפוגעים בבריאות התושבים ומסכנים את הדורות הבאים. הנהלת העמותה היא יהודית-ערבית וחברים בה למעלה מ 700 חברים ומתנדבים.

מטרות העמותה

- לשמור על איכות המים, האוויר והאדמה בגליל, בארץ ובכלל.
- חשיפת מחדלים סביבתיים (פסולת, ביוב, תעשייה מזהמת) הפוגעים במשאבי הטבע ובבריאות הציבור.
- קידום מודעות סביבתית, הפצת מידע לציבור וקיום פעילויות חברתיות.
- עזרה לקבוצות המתארגנות לפעילות ועידוד מנהיגות סביבתית בקהילות שונות.

הישגים בולטים של אל"ס מהשנים האחרונות

- יוזמות חקיקה שקדמנו כגון חוק המידע הסביבתי וחוק המזהם משלם.
- הובלת מאבק סביבתי עיקש לסגירת "מפעל המוות" (תעשיות אלקטרוכימיות/פרוטרום) מפעל שזיהם במשך יותר מ 50 שנה את האוויר, הקרקע והים בעמק עכו.
- עתירה לבג"צ לסגירת 19 אתרי פסולת פיראטיים בגליל.
- הכנת דוחות על מצב הביוב והפסולת בגליל ופרסומם.
- יסוד "הקואליציה לבריאות הציבור" יחד עם ארגונים אחרים. הקואליציה נאבקה להורדת התחלואה מזיהומים במפרץ חיפה והצפון.
- זכייה ב"גלובוס הירוק" 2007 ואות השר להגנת הסביבה 1997.

סיכום שנת 2008

עידוד מודעות ואקטיביזם בקהילות שונות בגליל

בשנים האחרונות עסקה העמותה בייזום ובניית מנהיגות מקומית ואזורית. בשנה האחרונה הסתמן שינוי ייחודי בתחום הפעילות בנושאי סביבה וחברה. יוזמות ייחודיות של מתנדבים בעמותה יצרו סדרות של מפגשים מאד מגוונים, בתחומי דעת שונים: קורסי ערבית, הרצאות על בע"ח, סדרת טיולים במסלולים בלתי שגרתיים, מפגשים של סרט עם דיון, הרצאות, סיורים לימודיים ועוד. הדבר תרם רבות לליכוד התארגנויות שונות בעמותה, והמפגשים הללו מהווים מקור אנרגיה בלתי מתכלה, המזין עוד ועוד רעיונות ויוזמות.

השנה ארגנו ביחד עם שת"ל, פורום של פעילים ונציגי ארגונים במטרה לעודד ולהעצים יוזמות ואקטיביזם סביבתי בקהילות שונות במחוז הצפון. בנוסף לכך המשכנו כרגיל להרצות בכינוסים, בבתי ספר, בתכניות לימוד שונות, ואף במפעלים.

גם השנה עזרנו לקבוצות ויחידים שפנו אלינו בבקשה לעזרה. להלן מקצת מהנושאים שטופלו בעקבות פניות הציבור, במהלך 2008:

- חילול בית הקברות היהודי המזרחי, פקיעין
- מטרדי מפעלי תעשייה (טבע פוסט, אסם הגליל, אמיד דוד)
- בעיות ביוב (חורפיש, אבו סנאן, נחל פקיעין)
- פסולת (ירכא, פקיעין, מזרעה, עברון, מתקן עיבלין)
- פגיעה בשטחים ציבוריים (צפת, כליל)
- ניתוקי מים ברשויות המקומיות
- תלונה על תחלואת סרטן מוגברת במזרעה
- זיהום מאגר מים שלומי

תחקירי שטח ותחקירים מיוחדים

עבודת סקרי שטח ואיסוף נתונים, אודות מפגעים סביבתיים נמשכה גם השנה. מרבית הנתונים רוכזו במערכת מידע ממוחשבת במטרה לנתח את הנתונים ולהביא לפרסומם.

נושאים בהם התמקדנו השנה: נזקים מחקלאות, ביוב ברשויות השונות, בנחלים ומבסיסי צה"ל, שריפות באתרי פסולת, ניתוקי מים, עובדים במפעלים, מומחי משרד הבריאות.

מקורות המים

השנה נקבע שיא בעומקו של משבר המים, כשבמשך למעלה מ-80 שנה של מדידה לא הייתה שנה כה חלשה במשקעים, כמו השנה הזו. מכיוון שהגליל הוא מקור המים המשמעותי בישראל ויש בו אינסוף מפגעים המזהמים את המים, באופן בלתי הפיך. חלק מהפעילות בנושא מקורות המים מומן בעבר ע"י הקרן לסביבה ירוקה וכעת – גם ללא מימון, אנחנו רואים עצמנו מחויבים להמשיך ולטפל בנושאים אלו.

נחל כזיב

מאז האירוע החמור של זיהום המעינות בגליל המערבי ב-2006, עדיין לא חזרו לשאוב מעין זיב, שבנחל כזיב. כל המים זורמים לטבע, וזהו אובדן עצום למשק המים ולכלכלת המדינה.

בשנים קודמות התרענו אינספור פעמים ולצערנו תחזיותינו הקודרות – נתממשו. השנה פעלנו במישורים ציבוריים שונים לשינוי תפיסה, בקרב רשויות שונות לגבי הטיפול בזיהומים.

גם בראשית החורף האחרון שטף זיהום חמור את המעינות והבעיה עדיין רחוקה מלהיות פתורה.

ביום המים הבינלאומי במרץ 2008, קיימנו סיור מיוחד לעיתונאים, על מצב מקורות המים באזור. יזמנו בסיור מפגשים עם נציגי הרשויות [בריאות, רט"ג והגנת הסביבה] שתארו את המצב, הראנו להם את מצב הנחלים והצבענו על מקורות הזיהום. מידע שאספנו לקראת היום הזה כלל הרבה נתונים שהוצאנו לראשונה לתקשורת והדו"ח זכה לחשיפה מאד משמעותית.

ביום איכות הסביבה הבינלאומי השתתפנו ביום עיון על מים, במכללת תל חי.

עוד נקודת מבט על בעיית המים, היא **בעיית ניתוקי המים**.

כתוצאה מעשורים של הזנחה, ניהול גרוע של ישובים באזור, ובעיות תקציב קשות, יותר מ-50% מהרשויות בכפרים הערביים באזור הם על סף פשיטת רגל. אחת הבעיות הקשות הנובעות מכך, היא מדיניות של הפסקות מים קולקטיביות – לתושבי הכפר כולו. כשהרשויות המקומיות לא משלמות את חובן לחברת "מקורות", "מקורות" סוגרת את אספקת המים על בסיס קבוע. מדובר במצב בלתי נסבל, המביא לתנאי חיים המזכירים תאור מציאות עולם שלישי: החיים בבתי הכפר, הם בלתי אפשריים ללא מים לניקוי/רחצה. מוסדות החינוך והעסקים נסגרים. השנה גרמנו למהפך ברמת המודעות הציבורית לבעיה, במטרה להביא לפתרונה, בכוחות משותפים עם ח"כים ונציגי רשויות באזור. ערכנו סקרים על הפסקות מים ובעיות ביוב במגזר הערבי באזור והתוצאות המפתיעות, התפרסמו כמעט בכל אמצעי התקשורת, ובמהלך דיון מיוחד שהתקיים בכנסת. כמו כן, ארגנו הפגנה יחד עם עוד ארגונים. במקביל פעלנו בשיתוף ח"כים במשך השנה כדי לשנות חקיקה וכדי לנתק את התלות של התושבים ברשויות, בכל מה שנוגע לאספקת המים. אנחנו עדיין פועלים כדי למצוא פתרון לבעיה יחד עם ארגונים נוספים.

פסולת

בשנת 2008 המשכנו לטפל בנושא אתרי הפסולת הפיראטיים, הפעם עם דגש על נושא **השריפות באתרי פסולת**. הסיכון הנגרם מאתרי פסולת נעשה הרבה יותר חמור כאשר הפסולת נשרפת. השריפות האלה גורמות נזק חמור לבריאות התושבים החיים מסביב ונושמים באופן קבוע את הגזים הרעילים הנפלטים מהשריפה, וכמובן תורמות ישירות להתחממות הגלובלית. גם השנה הגיעו אלינו תלונות רבות מתושבים הסובלים מאתרים כאלה ושלחנו התראות לרשויות המקומיות.

התחלנו באיתור ומיפוי אתרים שבהם הפסולת נשרפת בתדירות, לחקור לעומק את הסיבות שהובילו למצב הזה בשני מקרים מייצגים, אספנו נתונים ומחקרים מכל העולם לגבי הסיכונים הבריאותיים של שריפת פסולת. כעת אנו מנסים גם לבדוק את ההשפעות הכלכליות של הנושא, ובמהלך 2009 נפרסם דו"ח בעניין.

תעשייה

עיקר פעילות הארגון מאז הקמתו ועד היום, נסבה סביב אזורי תעשייה בכלל ומפעלים תעשייתיים מסוימים, בפרט. בהרבה מהמקרים בהם מעורבים סיכונים שקשורים לתעשייה, מצאנו קשרים מורכבים בין הון ושלטון, קשרים אשר אנו, כאזרחים מצאנו קושי להתיר. קיים חוסר במידע ובשל כך - חוסר יכולת להשפיע על בעיות, או על קבלת החלטות בניהול אזורי התעשייה. ברוב אזורי התעשייה, יש כבר נזק זיהומי בלתי הפיך למשאבי הטבע: זיהומי קרקע ומים קשים, או זיהום נחלים וים.

על כן החלטנו בעמותה לאסוף מידע רב על מפגעים וסכנות שנובעים מהתעשייה באזור ובמקביל – ליזום ולקדם את חוק המידע הסביבתי שמטרתו לחשוף מידע מסוגים שונים, לציבור ואת חוק המזהם משלם שמטרתו לשלול את הכדאיות הכלכלית לזיהום הסביבה. שני חוקים אלו יצרו בעתיד מציאות שונה במבט המפגעים הסביבתיים בארץ – בכלל ובמיוחד בסקטור התעשייתי.

איסוף המידע אודות תעשיות מזהמות נעשה באמצעות בקשות חופש מידע אשר נשלחות לכל הרשויות באזור. לצערנו מרבית הרשויות ממשיכות, בניגוד לחוק, להערים קשיים מסוגים שונים בהעברת מידע על מפעלים. הדבר מעכב באופן משמעותי את היכולת שלנו לפעול.

סקר אזורי תעשייה

ב 2007 התחלנו פרויקט שימשך שלוש שנים [לפחות], שמטרתו לאסוף מידע אודות הפעילות התעשייתית במחוז הצפון ובהמשך - יצירת שיתופי פעולה עם המגזרים התעשייתיים והעסקיים במטרה להעלות לפני השטח בעיות סביבתיות ולהפחית סיכונים תוך כדי ידע וניסיון מעשי תעשייתי.

ב 2007 ו 2008 התמקדנו בסקירת סיכונים תעשייתיים ומיפוי אזורי התעשייה בגליל המערבי, והשלמת חקיקת חוק המזהם משלם. במהלך 2009 הפרויקט יתמקד בניתוח הסיכונים הסביבתיים במטרה לפרסם דו"ח חצי תקופתי, כמו כן נמשיך לפעול ליישום חופש המידע, והמזהם משלם.

פעולות מול התעשיות

להלן חלק מן ההישגים המשמעותיים בתחום המאבק בתעשיות המזהמות.

דוגמאות:

מפעל איי. אם . סי. באזור התעשייה ציפורית, המתיך אלומיניום ונבנה בניגוד לתקנון אזור התעשייה במקום. התנגדנו להעניק למפעל את הרישיון לפעול. המאבק נגד הקמת המפעל התחיל כבר ב 2005 ונמשך עד היום. בינתיים הצלחנו בהשעיית פתיחתו של המפעל. במהלך שנת 2008 הצלחנו בגיוס יותר ויותר תושבים למאבק ובעקבות כל הוגשו מאות התנגדויות מטעם התושבים, בנוסף להתנגדויות שהוגשו ע"י הארגונים הסביבתיים. המספר הרב של ההתנגדויות אילץ את הוועדה המחוזית להקצות מספר ימים לשמיעת ההתנגדויות בחודש אוקטובר. אנחנו עדיים ממתינים להחלטת הוועדה המחוזית בעניין. פעילות זו נעשת בשיתוף אט"ד וועד הפעילים המקומי של התושבים.

מפעל הקומפוסט בחוסן המפעל, שהוקם בעיקר ממענקים מהממשלה, עדיין פועל ללא רישיון עסק ובניגוד להיתר הבניה וגורם למפגעי ריח חזקים. בעקבות הפעילות הציבורית והתקשורתית של תושבי פקיעין והעמותה, חל שיפור במצב אך המפעל עדיין עובר על החוק, ללא תנאים לרישיון עסק מהמשרד להגנת הסביבה וגורם למטרדי ריח. בחודשים יוני 2008 שלחנו הודעה לשר להגנת הסביבה על כוונתנו לפתוח בהליכים משפטיים נגד המפעל ובקרב תושבי תביעה על פי החוק למניעת מפגעים, בשיתוף עם אט"ד.

מפעל אמיד בחוסן הוא עוד דוגמא מאד מובהקת "לגליל הפרוע" מבחינת התעשייה, וגם דוגמא לטיפול הכושל של המשרד. מפעל שנבנה ללא התרים ומתנהל ללא שום פיקוח ומהווה מפגע חמור. ביום 25.2.09 התקיים דיון בוועדה המחוזית לתכנון ובניה בבקשת המפעל לשינוי יעוד הקרקע וקבלת היתר בניה. אנחנו הגענו לדיון הנ"ל והתנגדנו בתוקף לבקשת המפעל. בסופו של דבר, בקשתו של המפעל נדחתה, אך לצערנו, הוא עדיין קיים בשטח ורק לאחרונה ננקטו הליכים פליליים נגדו. כוונתנו להמשיך במאבק תוך דרישה להעברת המפעל לאזור תעשייה מסודר עבור סוג כזה של תעשייה, ושהמפעל יעבוד בהתאם לדרישות החוק.

אזור התעשייה תפן הוא אחד מהנושאים הגדולים והמתמשכים שבמעקב שלנו. נציגי אל"ס חברים בצוות פעולה העוסק בדיונים שמטרתם לפתור את הבעיות הסביבתיות במפעלים, מורכב מנציגים של המועצה התעשייתית, נציגי המפעלים, ותושבים של האזור.

במקביל, אנחנו ממשיכים לפעול ציבורית, תקשורתית ומשפטית כדי למנוע זיהום מקורות המים מביובי תפן. לצורך כך, קיימנו מספר סיורים הסברתיים בתפן לעיתונאים ופעילי סביבה. המשכנו לחשוף את הבעיה בכלי התקשורת ושלחנו התראות משפטיות למשרד להגנת הסביבה, לרשות המים ולמועצה, בגין בעיית השפכים הבלתי פוסקת, של האזור.

הרחבת מעלות

בשנים האחרונות מקדם ראש עיריית מעלות מר בוחבוט, תכנית הרחבה למעלות ובניית שכונת מגורים בהיקף של כ- 2,400 יחידות דיור בגבעות צוריאל, מזרחית ל"אגם המונטפורט" ולנחל פקיעין. כדי להגיע לשכונה העתידית ולהוביל אליה תשתיות של כבישים, חשמל, תקשורת, מים וביוב, יש לחצות את נחל פקיעין ולהקים מחלף מצפון לאגם, בחלקו בתחום שמורת טבע מוכרזת.

במהלך 2008 התחלנו את המאבק שלנו נגד התכנית. השתתפנו במספר דיונים בוועדה המחוזית בנושא תוך ניסיון לגייס ראשי רשויות באזור. ובמקביל קיימנו פעילות הסברתית ענפה שכללה פרסום מסמכי עמדה, סיורים, חלוקת דפי הסברה ועוד. התכנית הועברה לדיון במועצה הארצית לתכנון ובניה ועדיין לא נקבע מועד לכך.

המאבק להצלת חוף בצת

שפך נחל בצת שמדרום לראש הנקרה הנו חוף טבעי ופתוח, אחד החופים האחרונים הפתוחים במדינה, ובו צמחיית חולות עשירה, ואתר הטלה חשוב של צבי ים. לאחרונה זכו יזמים פרטיים במסגרת מכרז של מנהל מקרקעי ישראל, בשטח של 206 דונם בתחומי החוף לצורך הקמת ארבעה כפרי נופש בהיקף של עשרות אלפי מ"ר בניה ואגם מלאכותי. המיזם הנדל"ני הענק הזה, מתבסס על תכניות ישנות ובלתי חוקיות ומאיים על עצם קיומו של החוף ומקפח את זכויותינו כאזרחים.

מספר רב של תושבים וארגוני סביבה חברו יחד למען הצלת החוף, ואף אנחנו הצטרפנו. עזרנו בהתארגנות התושבים המנסים להציל את נחל בצת, להפסקת שאיבת היתר של מי הנחל על ידי "מקורות". ניתן לשאוב את מי הנחל, לאחר שמאפשרים למים לזרום בנחל, במורד. כך יושגו שתי מטרות חשובות: מים הזורמים בנחל ירעננו את מי התהום וימנעו מהם להיות מלוחים וכך ישמר את אחד הנחלים היפים ביותר באזור, ויאפשר לו לחזור ולהיות נחל זורם.

עמק התכלת בצפת

גם בצפת נאבקים התושבים למניעת הריסת שמורת הטבע "עמק התכלת", האתר הגדול האחרון, הפתוח לציבור, בעיר. לאחרונה נמכר מתחם בריכת השחייה העירונית של צפת לקבלן פרטי, אשר מתכנן לבנות במקומה ריכוז יחידות דיור בבניה רוויה. משמעות ההחלטה הזאת היא הריסת בריכת השחייה, הריסת משטחי הדשא, פגיעה בנוף הירוק ומניעת הבילוי של אלפי ילדים ומשפחות תושבי המקום. אין שום אתר אחר בצפת המאפשר בילוי, נופש ופעילות ספורטיבית מהנה. במהלך 2008 ליוונו את התושבים והעמותות המקומיות הפעילות שם ע"י מתן ייעוץ תכנוני ומשפטי. ונמשיך ללוות אותם במאבקם ככל שיידרש.

פורומים אזרחיים וארציים

גם השנה המשכנו לקחת חלק בתהליכים אסטרטגיים, בהפגנות, כנסים, ופורומים שונים של הקואליציה לבריאות הציבור, ארגון הגג "חיים וסביבה" והפורום לאי צדק סביבתי. השנה הצטרפנו גם לפורום ארגוני שלום וסביבה של מכון ון ליר.

מידע

איסוף מידע הינו תחום מרכזי בפעילות הארגון והוא הפך למרכזי יותר ויותר כיוון שלצערנו, הרשויות מתנהגות כבעלים של המידע, מחזיקות בו ומאד נרתעות מלשחרר אותו לציבור.

הסיבה לכך היא חוסר מודעות לחוק ורצון הרשויות להגן על התעשייה ולהסתיר מחדלים, בכל מחיר. להלן דוגמאות של רשויות ציבוריות שסירבו למסור לנו מידע עפ"י החוק על מפעלים שנמצאים בתחום השיפוט שלהן:

איגוד ערים לאיכות הסביבה גליל מערבי, עיריית כרמיאל, מוא"ז מעלה יוסף, מוא"ז מטה אשר, עיריית מעלות-תרשיחא.

לאחר מסכת אינסופית ומיגעת של התכתבויות, פגישות ושיחות אין ספור בינינו לבין נציגי איגוד ערים לאיכות הסביבה [שמאגד את כל הרשויות במערב הגליל] נאלצנו להגיש עתירה מנהלית לבית המשפט המחוזי בחיפה בבקשה שיורה לאיגוד להעביר מידע לעמותה ולציבור, בנוגע לפליטות מזהמים לסביבה, ממפעלים תעשייתיים שבתחום שיפוטו.

<http://cfe.org.il>

אתר האינטרנט של העמותה

אתר תוכן המתעדכן כל העת ויש לו משמעות חשובה להעברת מסרים ומידע בתוך הארגון ומחוץ לו. התוכן באתר כולל חומרים שלנו וגם כתבות ומאמרים אקטואליים, פרוטוקולים של דיונים, קישורים לאתרי תוכן נוספים ועוד. מאז עלה לאוויר בספטמבר 2004, הציבור עושה בו שימוש רב: כ-180 איש נכנסים לאתר ופותחים קרוב ל-300 דפים, מדי יום! יש פניות רבות אל העמותה מתוך האתר, שאלות, יצירת קשר והצטרפות.

חקיקה ותקינה

אושרו תקנות חוק המידע הסביבתי

חוק חופש המידע מגדיר בצורה מפורשת את הזכות שיש לאזרח ולארגונים אזרחיים לקבל מידע בכלל, ובמיוחד מידע על חומרים שנפלטו או נשפכו לסביבה. תושבים וארגונים סביבתיים, נתקלים בקשיים מסוגים שונים, בבואם לבקש מידע בדבר מקורות זיהום בסביבתם. במצב הנוכחי, בו המידע אינו מפורסם, קיים גם קושי לדעת מה בדיוק לשאול, כאשר הגורמים המזהמים והחומרים המזהמים אינם ידועים. חוק המידע הסביבתי, שיזמנו ואושר בכנסת בשנת 2005, היה אמור לפתור את הבעיה בכך שהוא מטיל על רשויות ציבור את החובה להעמיד לרשות הציבור מידע על איכות הסביבה שיש ברשותה, באתר האינטרנט של הרשות הציבורית ובדרכים נוספות שיקבע השר לאיכות הסביבה, בניגוד למצב בו על מבקש המידע לטרוח ולהשיג את המידע.

תיקון החוק נותר ללא יישום מאחר והשר להגנת הסביבה לא התקין תקנות, שיבהירו מה יתפרסם, מתי ובאיזה עיתוי. רק לאחר שהגשנו בג"צ בעניין נגד השר, החל המשרד להגנת הסביבה בניסוח התקנות ואנו השתתפנו בהערת הערות לניסוח, יחד עם אדם טבע ודין והקליניקה לצדק משפטי באונ' תל אביב.

ביום 2.2.09 הובאו התקנות בפני ועדת הפנים והגנת הסביבה בכנסת ואושרו על ידה. המשמעות היא שתוך שנה וחצי מיום אישור התקנות, תהיה חייבת כל רשות ציבורית להעמיד מידע סביבתי שיש ברשותה או שקיבלה אותו בכל דרך שהיא, לעיון הציבור באתר האינטרנט שלה ו/או במשרדה. הנוסח הסופי של התקנות פורסם ברשומות ביום 4.3.09.

חוק המזהם משלם

ביום 22.7.08 אישרה מליאת הכנסת את חוק "המזהם משלם", שאל"ס יזמה וקדמה עם ארגונים כגון "מגמה ירוקה" ו"הקואליציה לבריאות הציבור". מטרת החוק היא להחמיר באופן משמעותי את הענישה במסגרת חוקים סביבתיים קיימים. את החוק העבירו חברי הכנסת דב חנין (חד"ש) ומיכאל מלכיאור (עבודה-מימד) הוא עבר בתמיכת 34 ח"כים וללא מתנגדים.

החוק החדש מאפשר הכפלה של הקנסות הפליליים, ובנוסף מסמיך את בתי המשפט להטיל קנסות בשיעור הרווח או החיסכון שהפיק המזהם מהזיהום לו גרם. המשמעות היא שכל שהזיהום חמור יותר או לחילופין מניב למזהם רווח או חיסכון כספי גדול יותר - כך ניתן לקנוס אותו בקנס גבוה יותר.

החוק מתייחס גם לפעילות של חברות שגורמת לזיהום בלתי נמנע, שבגינן הן מקבלות היתר מיוחד לזהם במגבלות מוסכמות. לצורך זה קובע החוק חובת היטל, שלפיה גם מי שפוגע בסביבה ברישיון יצטרך לשלם היטל כספי על הנזק שהוא גורם. המטרה היא לתמרץ תאגידים לעבור לטכנולוגיות נקיות ולהפחית את רמות הזיהום שלהם.

חוק ההסדרים - איגודים תעשייתיים

בנוסף לקידום החקיקות הנ"ל, ליוונו ותמכנו במספר הצעות חוק סביבתיות ע"י מכתבי תמיכה, הפעלת לובי בכנסת וכיוב'. כמו כן הכנו והגשנו נייר עמדה המתנגד להצעת תיקון חוק איגודי ערים שנכללה בהצעת חוק ההסדרים במשק המדינה לשנת הכספים 2008, אשר מעניקה לשר הפנים סמכות להקים עפ"י צו "איגוד תעשייתי" שיורכב ממספר אזורי תעשייה מרחביים, אף אם אזורים אלה אינם סמוכים אחד לשני.

מדובר במודל חדש של מועצות תעשייתיות המכיל את כל הבעיות והמגרעות של המועצה התעשייתיות הקיימות ואף מחמיר אותן, ולכן ניסחנו נייר עמדה המתנגד לתיקון החוק הזה.

צוות העמותה בשנת 2008

ניהול – עו"ד ג'מילה הרדל ואכים וליאורה אהרון.
תכנון ובניה ונציגות בועדות המחוזיות – רונית שרמייסטר, במחצית הראשונה.
מתכנתת – מאיסה תותרי, בשליש האחרון של השנה.
נעמה ארגוב – רכזת פעילות, בחודשיים האחרונים של 2008.
רוני כורם – מתנדבת ומתאמת פעילות, חודשיים במהלך 2008.
תחקירנית – מיכל ויינטראוב.
תחקירנים – פאדי סמור וערין ח'טיב.
גיוס כספים – ג'וי שטראוס.
הנה"ח פנימית – נורית לשד.

ועד מנהל של העמותה בשנת 2008

יושב ראש – ד"ר רג'א פראג', מיאנוח.
רחלי גזית, מעין המפרץ.
ד"ר סטיבן פולדר, מכליל.
ח'ליל חמדו, מכר.
נג'את נעאמנה, מעראבה.
ז'אק בן-זקן, מכפר ורדים.
יואב קלי, מהר חלוץ.
רואי בן-דוד, מכפר מסריק.
ברוך קטלב, מגעתון.
גדעון עבאס, מפקיעין.

תודה

לקרן גולדמן, לקרן ברכה, לקרן לסביבה ירוקה וקרן של"י
לקרן לוי לאסן, קרן מורנינגסטאר, קרן אברט
וכמובן לציבור הרחב – התורם ונותן לנו גב.